

۴۰۴۳۱۲

نگارخانه ۶ گل ایرانی

پدیدآور:

محمدباقر اشرفیان بناب

سرشناسه : اشرفیان بناب، محمدباقر، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور: نگارخانه گل ایرانی / پدیدآور محمدباقر
اشرفیان بناب.

مشخصات نشر : تهران: نظام الملک، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری : ۱۴۶ ص: مصور.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۵۵-۴۱-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع : نقش‌های تزئینی

موضوع : Themes, — Decoration and ornament — motives

موضوع : هنرهای تزئینی
موضوع : Decorative arts :
رده بندی کنگره : NK۱۵۳۰
رده بندی دیویی : ۷۴۵/۴
شماره کتابشناسی ملی : ۵۷۳۲۵۳۵

نگارخانه گل ایرانی
پدیدآور: محمدباقر اشرفیان بناب
گرایک: هارمونی
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸
شمارگان: ۱۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: پدیده رنگ
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۵۵-۴۱-۷

انتشارات نظام الملک
قیمت: ۳۰۰,۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین،

کوچه مهر، پلاک ۱۶
تلفن: ۶۶۴۰۰۱۶۰

www.Nezamolmolk.com

مقدمه:

گل‌های سرخ و زرد بین آب و آتش و در آتش و آتش بین
در قعر دریا گرد بین. موسی عمرانی است این

شیوه‌های تزئینی در هنر شرق پیرامون تیراز و زهر سرزمینی به چشم آمده است. شاید نوع نگاه شرقی و رمزگونه بودن و راز آمیزی بیشتر جنبه‌های فرهنگی شرقی چه از ادیان و اساطیر و سنت‌ها و حتی معماری و سازه‌ها و طبیعت و ادبیات، ناشی از نوع درون‌گرایی انسان شرقی است و نگرش او در طی زمان به چنین گونه‌ای از بیان رسیده است که افسانه‌های هزارویک‌شب و افسونگری‌های ادیانی چون بودائی و جینیزه و معاری‌های غریب چون دیوار بزرگ چین و تاج محل هند و تخت جمشید ایرانی و کاخ‌ها و معابد و ساجد و سایر ابنیه پرمز و راز و شگفت‌انگیز را در خود جای داده است. هنر شرقی، همواره هنری طبیعت‌گرا بوده است که در هنر چین و ژاپن این نمود بیشتر دیده می‌شود و در هنر ایرانی استلیزه کردن

و تجریدی کردن فرم‌های طبیعت از آن شیوه‌ای منحصر به فرهنگ غنی ایرانی آفریده که از پیش از حکومت‌های منسجم هخامنشی و ساسانی در ایران معمول بوده است ولیکن اوج آن را در دوران این دو حکومت می‌توان یافت که بعدها به دوره‌های پس از ورود اسلام به ایران رسوخ و نفوذ کرد و با امتزاج آن با برخی فرهنگ‌های تصویری یا معماری شرقی دیگر هویتی خاص یافت که آن چنان قوی و حساب‌شده تلقی می‌شد و قابلیت انعطاف و امتزاج با بسترهای مختلف را داشت که مورد تقلید بسیاری از ملل قرار گرفت و بیشترین قوالب هنری هنر موسوم به هنر دیل فرهنگ اسلامی را تسخیر کرد و به خود نزدیک نمود.

شیوه‌های تجریدی طراحی در فرهنگ پیش از ورود اسلام به ایران بر روی سفالینه‌ها و دست سازه‌های مختلف نوعی هویت ایرانی را تداعی می‌کند که تنه به تنه با طبیعت پیش می‌رود و در نگرشی بسیار متفاوت از طبیعت‌گرایی محض به یک نوع از نگاه ساده و درعین حال پرمعنی و شاید راز آمیز می‌رسد که به بر خورد با آن ملزم به واکاوی و رمزگشایی و تعبیر و تفاسیر متنوع از رد پای اساطیر یا آیین‌ها، نگاه دینی و اعتقادی خاص بشر تجربه‌گرای پیش از حکومت‌های منسجم هخامنشی و حکومت‌های بعد از آن است. درعین حال چنین رویکردی همواره در اطراف این فرهنگ هم پرسه زدن برده است چنان‌که در بین‌النهرین و فرهنگ‌های آشوری و سومری و کلدانی و حکومت‌های دور و نزدیکی که فرهنگ‌های متنوعی را پدید آورده بودند این اشتراک را می‌توان در بیان هنری دید ولیکن

قدرت این بیان در دوران هخامنشی به شکوهمندی دیده می‌شود چنان‌که در معماری‌های بزرگ و پررشته‌های سترگ شهرهای مهم هخامنشی و دست سازه‌های بسیار فاخر نمود بیشتری دارد و نوعی از هنر سلطنتی را نشان می‌دهد که با هنر عامه درآمیخته به یک قالب پرمعنی و رار رسیده است که نشانه‌هایی از فرهنگ و اندیشه دوران خود و یا پیش از دوران خود را در بدنه‌های هنری از سازه‌های هنری جای داده است.

در چنین هنری نمادهای و نشانه‌ها و روایات موجز و اسطوره و دین و نوشتار و القای قدرت و شکوه حکومتی و... ای خود یافته‌اند و تنوعی از تعبیر را طلبیده‌اند که در طی زمان تحلیل و نقد و بررسی هر آن گاهی از نام پذیرفته و گاهی از دیده‌ها پنهان مانده است و تاریخ هنر از این روی هنوز جایی بیش از آنچه بوده است را باید در واکاوی هر جنبه از این نوع هنر ایرانی قائل شود.

تنوع انواع موتیف‌های هنری در هنر شکوهمند هخامنشی و ساسانی و بعدها در هنرهای دوره اسلامی ایران طبیعت‌گرای راز آمیزی را که مشخصه سانس فاخرترین آثار هنری این بوم است نشان می‌دهد که در تحلیل آن تاریخ و فرهنگ غالب به سانسنامه‌ای تصویری می‌رسد که هویت هر دوره را با تمام اشتراک در بیان با سایر دوره‌ها مشخص‌تر می‌سازد. از این روی هویت هنر هخامنشی با هویت هنر ساسانی و هنر دوران اولیه اسلامی و هویت هنر

سلجوقی با هویت هنر دوره ایلخانان ایرانی در عین اشتراک‌ها و تقارن‌های متنوع تفاوت‌های شاخصی را فریاد می‌کشد که در بررسی هنر هر دوره قابل استنتاج و تفکیک و طبقه‌بندی‌های مقایسه‌ای است.

